

KURJER LITIEWSKI

w W I L N I E dnia 14. Pazdziernika V. S. R O K U 1808.

S. PETERSBURG V. S. d. 29 Września. J. J. Mśc przedsięwziwszy dnia 2 podróż do Erfurtu, przybył szczęśliwie dnia 6 do Królewca, gdzie dni 2 zabawiwszy, dnia 8. wieczorem wyjechał. Król i Królowa Pruscy spotkali JJmśc i przeprowadzili. Dnia 13. wieczorem J. J. Mśc stanął pomysłnie w Weymar, gdzie w nieprzytomności Xięcia Dziedzicznego, przyjęty przez Zonę Jego, raczył spocząć w pokojach umyślnie przygotowanych.

J. J. Mśc wyjechał 15. z Weymar z Cesarzowiczem i całą świtą do Erfurtu, na połowie drogi spotkany był przez Imperatora Francuzkiego, który tegoż dnia tam przybył. Imperatorowie konną iechali. Przy odgłosie dział i dzwonów pośród tłumu niezwyčajnego przyjechali do Erfurtu, i stanęli w domu dla Imperatora J. Mści Rossyjskiego przygotowanym: w kilka godzin raczył Imperator J. M. z Cesarzowiczem i świtą oddać wizytę Imperatorowi Francuzkiemu w Jego Domie, do którego przybył i Król Saski. Po obiedzie oba Imperatorowie powrócili do mieszkania J. J. Mści i tam przepędzili razem większą część wieczora; nazajutrz oddał wizytę Król Saski J. J. Mści, który wzajemnie wizytować go raczył.

Dalsze czynności wojsk Rossyjskich w Finlandii. Gdy nieprzyjaciel dwoma godzinami przed przybyciem wojsk naszych opuścił Linkiro, rozkazano Pułkow Kulniew ścigać Szwedów, a GM. Demidow iść na wzwiady ku Wazie. Pierwszy o 4 wiorsty ich napędził w wąwozach do Wero idących; tam na Szwedów uderzył i ciągle aż do późnej nocy białe z wiorsty ścigał. Drugi o 5. wiorst od Wazy napotkał nieprzyjacielskie patrole. GL. Graf Kamiński z, dla odkrycia nieprzyjacielskich zamiarów i oczyszczenia okolic Wazy, posłał GL. Raiewskiego z Półkiem 23 strzeleckim, batalionem grenadierów Wielikołuckich, i szwadronem huzarów przez Woykar do Weslac i Wazy; a GM. Jankowicza z półkiem Biełozerskim i szwadronem. Ulanów, przez Laychilo i Tobi do tegoż miasta. Półkownik Włastow, zgadzając swoje poruszenia z ogólnym planem, atakował tegoż dnia Szwedów, w Oierwiszel i zajął te stanowisko.

Dnia 6 GL. X. Bagracion odpowiednie rozkazom główną kommanderującego, połączył bataliony Pernawskiego i Newskiego półku z drugimi wojskami koło Wema stojącymi; uderzył na nieprzyjaciół, którzy wylądowawszy utwierdzali się pod Kościołem Lokulax, i wysadziwszy z okrętów drugą część wojsk swoich pod Chelsingiem, iść mieli na Wema. Liczyli Szwedzi pod wymienionym Kościołem jeden batalion gwardyi Szwedz-

kiej, drugi Finskiej, trzeci Leybgwardyi, Dragonów leybgwardyjskich, Pułk Krunoberski, Wemanlandzki, batalion nowo zaciągnięty, lekką artylerią bez koni, i tłum uzbrojonych wieśniaków. Tym wszystkim dowodzili GLintenhauzen i Szef brygady Heyderszen. Zaczęła się walka o godzinie 5. z rana, trwała do 2. po południu; walczył nieprzyjaciel z niezwyčajną zaciętością, zбитy, poniosł nadzwyczajną stratę. Uciekł z pośpiechem na statki, wiorst siedm ścigany do Weramp. Wzieliśmy w niewolę 1 Officyera, 1 Medyka i koło 40. żołnierzy. Po tem GL. X. Bagracion postawił bataliony Newski i Pernawski w Winkiuła, które wraz z oddziałem w Nisztat będącym, powierzył GL. Baggowut; prawe zaskrzydło w Biorneburgu poruczył GM. Somow, do którego przyidzie z Wazy pułk z strzelców. Pułk Riazanski przy Christiansztat zostanie.

Tegoż dnia o godzinie 8 z rana Kontr Admirat Miasoiedow z swoją flotyllą atakował pod Palwa 50 statków nieprzyjacielskich; zbit one we cztery godziny, i ścigał uchodzące wiorst sześć z okładem. Gęsta mgła przeszkodziła dalszym czynnościom. Na powietrze wyleciały 3 Szwedzkie łodzie, a cztery zatoneły. Nasza strata w zabitych i ranionych sto ludzi wynosi, kilka batow jest nadpsutych, lecz te prędko być mogą naprawione. Rozkazano temu wodzowi oczyścić koniecznie brzegi koło Chelsinga.

GL. Graf Kamiński z tegoż czasu przeprowadził artylleryą przez szynową rzekę Nikarlebi. Straż przednia odebrała rozkaz iść z Sokłota do Sundbi, z kąd droga zwraca się na Jakobstat. Korpus rozłożył się między Sokłota i Sumbi. Pułk Biełozierski dla ostróżności w Nikarlebi został. Szef brygady Fiant przerażony walką pod Kourtalą, cofnął się z przewyższającymi siłami do Gamle Karlebi. Przednia straż Półkownika Kulniewa, wzmocniona przez GM. Demidowa, uderzyła na nieprzyjaciół w wąwozach Wero, z kąd ich wyparłszy ścigała aż do Orowaysa; nocą w dalszej pogoni wstrzymane: Oddział GM. Demidowa o pięć wiorst rozłożył się: GM. Uszakow stanął we wsi Tikiri.

GL. Raiewski i GM. Jankowicz, zaieli bez odporu miasto Wazę. Dwieście piechoty tu wysadzonej, iak mieszkańce donosili, dla oddania Feld Marszałkowi Klingszporn Królewskich rozkazow, ratowało się na statki. Zdobyliśmy mąki żytniej 1072 kamieni, ięczmienney 50, żyta 1002, sucharów 3077, ięczmienia 14 czwerti, ryby 37 beczek, mięsa 7 kamieni: znaleźliśmy w szpitalach 6 Officyerów, 60 żołnierzy, i Porucznika Aronow z Litewskiego półku po zadanej ranie uwięzionego; w Lappo zostawili Szwedzi sztab Kapitana puł-

ku 3 strzelcow Reyca. Ztąd wykazało się że Feld Marszałek Klingszporn ze wszelkimi siłami pociągnął do Nikarlebi: a zatem GL. Raiewski, zostawiwszy w Wazie GM. Jankowicza, z pułkiem 23 strzelcow, batalionem Wielikołuckim, i szwadronem huzarów; sam pośpieszył z pułkiem Biełozierskim, i Ułanów dla połączenia się z Korpusem. Skoroby GM. Knoring do Wazy z swoim oddziałem nadciągnął, GM. Jankowicz miał natychmiast udać się do korpusu. Wszyscy urzędnicy cywilni przez Szwedów z Wazy uprowadzeni.

GM. Kozaczkowski zaiwwszy Niderherm dla rozerwania głównych sił nieprzyjacielskich, atakował Szwedów pod miastem Nikarlebi od Jteriano Juntusa: walczył z znamienitym mężstwem, i lubo niemógł sił przewyższających pokonać, iednak w takim położeniu całą ich armią zostawił, że w ustępie niebył przez iadzę ścigany. W czasie gdy główny korpus pędził nieprzyjaciela do Orowaysy, a GM. Kozaczkowski walczył pod Nikarlebi, Półkownik Włastow atakował brygadę Fianta, wyparł ją ze stanowiska, i zaiął drogi do Krotobia i Gamle Karlebi idące. D. z września główny korpus o siódmej z raną naprzód ruszył.

Przednia straż Półkownika Kulniewa o dwie wiorsty napodkała nieprzyjaciela, uderzyła i zwała Szwedów: w pogoni wstrzymana przez liczne woysk Szwedzkich Kolumny, uporną bitwę zaczęła: GM. Demidow przybył z odsieczą z swoim oddziałem, który wraz do boiu wprowadził: wahało się zwycięztwo do południa: o godzinie pierwszey odebrawszy nieprzyjaciel posilki, uderzył na prawe skrzydło i srodek: tem czasem ze statków przewozowych na morskiej odnodze wysadzał woyska, które miały z lewego boku nas oskrzydlać. Tu zaczęła się silniejsza i krwawsza walka: o czwartey byliśmy odparci prawie aż do pierwszego stanowiska. GL. Graf Kamiński z postanowił więc wprowadzić do boiu oddział GM. Uszakowa; zatem skrzydła nasze wzmoćnione zostały; prawe oddał P. X. Sybirskiemu, któremu rozkazał w prawo krążyć i z tyłu uderzyć; lewe poruczył Półkownikowi Bystramowi, który miał odpierać lądujących Szwedów; srodek powierzył Półkownikowi Kulniewowi. Woyska nasze rzuciły się z zapalem na linią strzelcow, i ich zapęd wstrzymały; wieczorem wszystkie siły całego korpusu, oprócz batalionu Mohilewskiego, użyte zostały przeciw nieprzyjacielowi: GM. Demidow prowadził skrzydło prawe, a GM. Uszakow lewemu dowodził: ci mieli rozkaz wyprzeć koniecznie Szwedow: szczęśliwy skutek odpowiedział we wszystkich punktach usiłowaniu woysk naszych.

Zastanowili się Szwedzi w głównym ich stanowisku, które w każdym względzie uważać się mogło za nieprzełomne. Z lewego boku mieli kamienną gurę, w morze o dwie wiorsty od Orowaysa wpięraiącą; trzeba było nam iść koło niey krętą drogą: całe skrzydło lewe błotem i rzeczką od nas przedzielone, było zasłonięne szanćami i baterjami; przed srokiem las wyciowszy osadzili całą przestrzeń działami, których ogień nawzajem krzyżował się: strzelce nieprzyjacielscy zajmowali błota i kamienie, między któremi wąwozem była iedyna droga do kolumn Szwedzkich prowadząca. Mieli w

tey sprawie część większą sił swoich; to jest pułki Szwedzkie G. Fegesaka wysadzone pod Christi-ansztat, Uplandski, Helsingski, 5 lub 6 szwadronow leybgwardyi, która przez Uleaborg przysła, Westmännändzki, i Westerbotnicki; strzelcow finskich, esterbotnickich, Abokskich, Tawasthus, Ni-lańskich, Biorneburskich, Sawalaxskich i Kärełskich, kilka szwadronow dragonii Nilandskiej i dział 20. Tym przyrzekł Król rozdać medale w nadgodę zwycięstwa, tem czasem wydać im kazał potrójną porcją gorzałki: zapał naywyższy wszystkich zajmował Szwedow. Mimo to wszystko niezwyęzione woyska J. J. Mci pokonały wszelkie zawaody od natury i sztuki udziałane, rozbiły nieprzyjaciela we wszystkich punktach i pędziły za Oroways aż do późney nocy. GL. Graf Kamiński rozkazał aby korpus w Oroways stanął. Straż przednia wiorst cztery ścigała nieprzyjaciela, który mosty zrzucając opoźnić pogon potrafił. Ta bitwa pamiętna zaczęła się o siódmej z rana, skończyła się o tr wieczorem. Straciliśmy więcey 700 ranionych a do 400 zabitych: w pierwszych liczbie nayduią się Maiorowie Baron Dibicz i Riman, a pomiędzy drugimi Kapitanani Wereszczakin i Uszakow. Strata nieprzyjacielska daleko większa. Wzielimy w niewolę 1 Maiora, 2 Officyerow rannych z których 1 umarł, żołnierzy więcey 200; ogulnie stracili Szwedzi 2000; samych Officyerów liczą zabitych i ranionych 36; pomiędzy innemi G. Fegesak raniony, który na początku dowodził; toż G. Nuwenadel Szeł półku Helsingskiego, Półkownicy Brenchsztrom, Platon i Podpółkownik Siurmen. Po G. Fegesak G. Adlekreyc Szwedów prowadził. Reszta późniey.

WIEDEN d. 28 września. Ministrowie Ottomanscy przez okolną notę doniesli: że Kaymakan Mussa Basza uduszony w Smirnie; Arazode ariy effendi muftym na końcu panowania Mustafy 4 mianowany, iest złożony z urzędu, który piastował dni 27, i wygnany do Skutary. Dziś iest Muftym Sabytzade Mehmed Essad Effendi. Aga ianczarów i W. Admirał Seid ali utracili swoje urzęda; ostatni został Muhafyz Basza na wyspie Kandyi: na iego miejscu dziś iest Kapitanem Baszą trzyculny Ramyz Basza, który dotąd niesłużył ani na flocie ani w arsenale, tylko w woysku po Europeysku ćwiczonem. Agą Janczarskim został Kara Mustafa 31 kompanii ianczarskiej Oddabaszy. Dnia 11 sierpnia w głównym Meczecie Eyud odprawia się uroczysta ceremonia wstapienia na tron nowego Sułtana Mahmuda, któremu zatem pałasz przypasano z tą pompą iaka była zachowana roku 1807 Junii 11 kiedy Mustafa 4 na tron wstępował.

Podług odebranych wiadomości z Belgradu Naczelnicy Serwianow powrócili z rezerwą, z mieszkańcow Semeandryjskiego Belgradzkiego i Szabacz powiatu, złożoną, a baterye i szanćę w wąwozach i na drogach założone, przez woyska regularne osadzone zostały. Sanat Serwianow zawarł traktat handlowy z baszą Nissy: spodziewać się zatem należy że wolna odtąd będzie podróz przez prowincye Tureckie. W. Wezyr Mustafa Bayraktar zatrudnia się przywróceniem stolicy i okolicom porządku i

tanności; powiększa codziennie oboz w Daud, w którym już liczy od 50 do 60000. Odesłał przybyłego z iazdą syna sławnego Ciapanzade, któremu osobiście stawić się rozkazał; podobnie wydał rozkazy do wszystkich Azji Debeiów. W Egipcie Kaymakan Mehmud zupełną spokojność utrzymuje. Porta zakazała przez Firmany handel z Anglikami; okrętów nawet Amerykańskich do portów niewpuszcza.

Zakazano przywozić do krajów Austriackich bawełnę Angielską; Turecką wolno handlować. W czasie koronacyi Cesarzowej, ozdobieni zostali orderem S. Stefana Grafowie Erdödy, Szawary. Mimo zagaione negocyacye o pokoy W. Wezyr nakazał wszystkim Baszom pod karą śmierci stawać w obozie z ich wojskami: Basza Macedonii posłał więc swego syna ze 30000. Mustafa Basza sędzić każe i surowie karać wszystkich tych, którzy należeli do zamordowania Selima: mówią, że 20 Dam z seraiu utopionych zostało. Dyrektor wodnych komunikacyi Wibeking wyjechał z Munchen do Kassel, mając na żądanie Króla Westfalskiego zrobić plan do połączenia rzek Elby i Wezer kanałem. Dwór Wutemberski zagaić ma negocyacye z Xciem Tour i Taxis o poczty; wydał amnestią dla wszystkich dezertów którzyby do 1 stycznia 1809 r. do chorągwi powrócili. Landaman Szwajcarski uczynił do Kantonów odezwę aby iak najszybciej młodzież zaciągali dla dopełnienia regimientów na żołdzie Francuzkim będących: wspomina że przez 4 miesiące nie zebrano więcej nad 400, których część czwartą dostarczyli Gryzonowie. Talleyrand poseł Francuzki przybył do Lucern i oddał listy wierzytelne Landamanowi; Statki przybyłe z osad z produktami do Tryestu nie były tam przyjęte. Wiele oddziałów wojsk Austriackich poszło do Dalmacyi dla poskromienia zbóyców.

PARYŻ 27 września. O godzinie 5 z rana Napoleon wyjechał dnia 22 do Niemiec. Towarzystwem Jmperatorowi Xze Neuchatel, Minister Sekretarz stanu, Xze Frioul, Marszałek Pałacowy, G. Nansouty pierwszy koniuszy, Xze Rowigo i G. Lauriston Adiutanci, Remusat Szambelan, Cavaletti Koniuszy: o godzinie 8 przyjechał Monarcha do Chalons niespodzianie. Okrzyki tłumow zgromadzonych witały po drodze. Jmperatorowa do Malmaison udała się, tam ma przepędzić cały czas niebytności męża. Dnia 25 o drugiey przybył Napoleon do Moguncyi, zkąd o siódmej stanął w Frankfurcie, gdzie przenocowawszy o piątej przez Hanau wyjechał w dalszą podróż: znajdowali się przy Jmperatorze Adiutanci Lebrun i Bertrand, 4 Szambelanów, Mannesal i Fain tajni sekretarze. Xze Pruski Vilhelm z Grafem Goltz, le Coq i Hillebrand spotkał Jmperatora w Frankfurcie i do Erfurtu razem odjechał. Xze Prymas miał otrzymać od Napoleona pismo z wyrazem, iż iedzie do Erfurtu aby dał pokoy Europie. Z Feld Marszałkiem Manfredini godzinę rozmawiał. Uważali że Jmperator był w mundurze prostym strzelcow gwardyjskich. Dnia 26 był w Hanau, 27 o osmej w Gotha, o dziesiątej zrana w Erfurcie. Wszędzie kędy przejeżdżał otaczany był gwardyą honorową, grenadierami strzelcami, drogi i groble lampami osadzo-

ne, tysiącem ogniw oswiecane były, w miastach z działo bito, i w dzwony uderzano. Obywatele spotykali z oświadczeniem hołdu.

Marszałek Lefebre X. Gdański ma wyjechać do Hiszpanii, gdzie obeymie dowodztwo nad wojskiem ligi Reńskiej. G. Senator Valence także wyjeżdża; dowodzić będzie korpusowi pułnocnemu 10000 liczącemu. Dla W. wojska po wszystkich miastach w przechodzie uczty sprawują i wieniec rozdają. Minister religii, wezwał listem okólnym całe duchowieństwo, do błagania pana zastępów o błogosławieństwo oyczyźnie, i do nakłonienia ludu dla poświęcenia się dobru Francyi.

Ustanowił Napoleon w Dalmacyi Biskupa obrządku Greckiego, kapitułę i Seminarium. Biskup brać będzie ze skarbu Królewsko Wsokiego 15 t. frankow, tyleż Seminarium mieć będzie dochodu. W listopadzie zwołany będzie w Zara Synod Grecki pod prezydencyą Prowedytora generalnego, który z podwójney listy przez Archimandrytę podaney, mianować będzie 40 członków Synodu. Ten poda swoje uwagi i projekta Jmperatorowi i Królowi Napoleonowi, względem przepisania obrzędów religii greckiej, względem ustanowienia granic parafiiów, oraz wydatków na utrzymanie kościołów i duchowieństwa.

Poseł Perski miał audyencyą u Napoleona przed iego wyjazdem do Niemiec. Przyszedł z mieczem którego niegdys Tamas Kulikan używał. Ma to być znakiem najwyższego uszanowania, oraz dowodem najszczerzego zyczenia. Muzeum z bogactwem będzie tem orężem sławnego wdzieiach Bohatera. Odwiedzał poseł bibliotekę Jmperatorską; iey porządek mocno go zastanowił: w rachubie książek na 400 tysięcy tomow, nie bardzo się pomylił: poznał rękopisma sławniejsze na wschodzie. Exemplarz Alkoranu barzo zastanowił; niemasz żadnego w Persyi, rzekł któryby niezaprzedał własnych dzieci dla nabycia takiego skarbu. Był w Akademii muzyki, potem na teatrze, gdzie grano Trum Traiana, w tej sztuce upatrył, podobieństwo do wypadków Napoleona. Rzadkie widowisko, na pierwszym teatrze w Europie, niezwyčajne wrażenie uczyniło na umyśle Posła, który po spuszczeniu zastłony ieszcze nie mógł wyjść z zadziwienia. Aga Perski Bady Hasseyn od boku Królewicza Perskiego Abbas Mirzy przybywa do stolicy naszej. Dnia 12 przejeżdżał przez Munich.

Mechanik Degen wynalazł machinę do latania po powietrzu. Są to dwa Parazjuty które służą za skrzydła dla balonu; za pomocą lin i powrozow łatwo się dają peruszać w każdą stronę; są one do łodzi pod balonem wiszącej przymocowane; i kierunek nadają pewnym sposobem rządzone. Drugi Mechanik wynalazł machinę, która sama z siebie się rusza, i gra na trąbie, a nawet przy klawikorcie wtoruje.

Wojsko Francuzkie w Hiszpanii utrzymuje się w dawniejszych stanowiskach nad Ebro. Marszałek Moncey od osmiu dni znajduje się ze sztabem w Pampelunie. Za zgromadzeniem się W. Armij ruszą wojska prosto na Madryt, ku czemu są ważne przygotowania uczynione. Młodz z konskrypcyi teraz zwołaney spieszy do chorągwi z zapalem

dwie fregaty Angielskie atakowały cztery statki płaskie działami osadzone: chciały zagrozić przeprawę z S. Malo do Grainville; po dwugodzinnej bitwie ustąpić na głębinę musiały.

Wspaniały Obelisk, 60 stop wysoki, a na 2000 metrow nad powierzchnię morską wzniesiony, stanął na górze Genevre; wystawiony na pamiątkę Napoleonowi przez mieszkańców departamentu Alp górnych. Tablice czarnego marmuru z Como po 12 centnarów wążące, zawierają napisy, które na nich Instytut Francuzki wyryć nakazał. Te położone zostały przez Prefekta Ladoucette za czterech stron przy Obelisku: opisanie całego obrządku z dwoma medelami w puszcze ołowionej złożone, w marmurze obeliskowym zostało zamknięte.

Przednia straż kolumny G. Villate przyciągnęła dnia 21 do Troys: Prefekt z Gendarmami i ich Półkownikiem o milę spotkał i witał żonierzy w imieniu departamentu Aube; przy bramie tryumfalnej miasto wieńce ofiarowało: później wielka biesiada sprawiona była. Kontingensa Niemieckie ciągną przez Strazburg do Hiszpanii, niedawno przechodziły przez Hagenau i Zabern nieustannie liczne regimenta i bataliony bez żadnej przerwy.

BAYONNE d. 20 września. Nieodbieramy żadnych wiadomości pewnych z Hiszpanii i Portugalii; to tylko wiemy że bezrząd i zamieszanie tam panują; że wodzowie niewzgodnie, że rokoszanie jednych prowincyi pogardzają drugimi: mianowicie Gallicya jest mniej poważana od innych. Przy zdobyciu Sarragossy, i wielu w niej domów, wyłamali Francuzi bramę do pałacu Inkwizycyi, który opanowawszy, znaleźli w nim wielką liczbę więźniów; wszystkich na wolność puścili nie zatrzymując żadnego.

Po między różnymi odezwaniami, do ludu Hiszpańskiego przez Junty, duchowieństwo, wodzów, uczynione, pokazała się niedawno od Ferdynanda Króla Sycylii. Zapowiada w niej swoje prawa do tronu Hiszpańskiego, przyrzeka wsparcie i opiekę ludowi, a na dowód swego przywiązania przysyła syna Leopolda, który do Cadix na okręcie Angielskim przyплыł i tą przywiozł odezwę; drugi Xze Ascoli z Sycylii prosto do Londynu popłynął.

W bitwie pod Zambuesa dnia 17 w Portugalii było 6000 Francuzów, którym dowodzili GG. Laborde i Bernier. Pod Vimiera G. Junot miał 14 t. G. Wellesley hetman 14 t. Anglików, przy których nie było Portugalczyków nad 1300. G. Burrard przytomny był tej walce. Po odniesionem zwycięztwie G. Dalrymple obiół najwyższą nad wojskami Angielskimi komendę. Wojska Francuzkie nacierają wkrótce, te uciszą rozruchane pospólstwo i porządek nieszczęśliwemu krajowi powrócą. W Bordeaux czynią przygotowania do przyięcia W. Wojska, które za dni kilka tamtędy przechodzić będzie.

ERFURT d. 28 września. Dnia 24 Xze Beneventu, Xze Reuss G. Claparede tu przybyli. Szwadron kirysierów i drugi huzarów tegoż dnia przyszły dla osadzenia miasta. Gwardia granadierów jest przy boku Napoleona. Król Westfalski

spotkał brata na granicach Królestwa swego; namiętnie i wygotować kazał dla siebie u nas mieszkanie, spodziewamy się więc iż tu przyjedzie. Wiele nadto znakomych gości tu przybędzie; znać to dają zamówione przez nich domy. Król saski dnia 26 przyjechał: miasto Lipsk więcej niż inne czyniło honorów swemu Monarsze: uformowało gwardyę z najpiękniejszej młodzie: na rynku wystawiło przeciw ratuszowi cztery wspaniałe Obeliski koroną uwieńczone; pośrodku stał ołtarz na wysokim rusztowaniu; na nim cyfry Króla w tyśiącznych kolorach gorzały; wszystkie domy były oświetlone kiedy monarcha przejeżdżał, grały działa i w dzwony bito; przez całą noc dwa chóry muzyki na rynku przemieniały się.

GL. Baron Vincent przejeżdżał przez Drezno niosąc od Cesarza pismo do Erfurtu winszujące szczęśliwego gościom przybycia. Marszałek Lannes tu się znajduje. G. Oudinot jest u nas Gubernatorem, Mieszkania są nadzwyczajnie drogie. Spodziewamy się widzieć X. Prymasa i Tour et Taxis. Daru generalny Komisarz W. wojska z Berlina tu przyjechał. Napoleon zajmując ze swiątą wiedney linii pięć domów, które stosownym urządzeniem zjednoczono. Wiadomość iż wszyscy Xiążęta ligi reńskiej zjechać się mają do tego miasta, zawczesną była i to nastąpić nie może.

NEAPOL d. 6 września. Niepamiętają w tej stolicy iżby co podobnego widzieli jak wiażd Króla Joachima. Spotkany na granicy przez GG. Regnier i Valentin, otoczony gwardyą honorową z najpiękniejszej młodzie, przejeżdżał pośród okrzyków radosnych tłumu z miejsc odległych zebrałego. Zatrzymał się w Fondi, w Katedrze modlił się. Wieżdżał do Gaety z dział witalny; w Kapui Neapolu i po drodze wystawione były bramy tryumfalne, piramidy, Obeliski na cześć Monarchy. Rynek Posagiem Napoleona, Place kolumnami, budowlami, rzeźbą, napisami przyozdobiono: Królowi klucze oddano. Teatra były otwarte i całe miasto oświetlone.

Król Joachim odebrał przysięgę wierności od Biskupów i całego duchowieństwa. Na dzień 15 zwołał rady prowincyalne.

Roboty dla dokończenia kanału Padewskiego idą z pośpiechem. Królowa do Mediolanu przyjechała, przyjmowaną była z honorami przez Vice Króla i jego małżonkę. Odprowadzona przez Vice Króla i Dygnitarzów koronnych do Bonnonii wyjechała. Dnia 9 okropny przypadek zdarzył się w Wenecyi; piorun zapalił magazyn prochowy w twierdzy S. Andre del lido. Kaplica, koszary zniszczone; ułamki muru do morza leciały; Ozogi na drugi magazyn padły; drzwi zapalone wywróciły się; Obręcze na beczkach kartaczami ładowanych ogniem się zaięły; już cała twierdza wywróconą być miała; lecz kanonierowie gwardyi Weneckiej z przykładną gorliwością i rzadką odwagą pożar ugasić potrafili. Vice Król rozkazał podać sobie imiona tych dobroczynnych ludzi, między niemi jest Kapitan Rufini.

Na flocie Rossyiskiej w Wenecyi obchodzono wspaniałe uroczystości dnia 10; o świcie z dział bito śpiewano Te Deum; biesiada dana była, w nocy flotta oświetlona: toż samo uczyniono na eskadrze w Triescie.